

bülten

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ
AYLIK YAYIN ORGANI YIL:5 SAYI:30 TEMMUZ-AĞUSTOS 1991

MESLEKİ DENETİM
**Bindik bir
asansöre
çıkıyoruz
kıyamete!**
Sayfa 5

"EGE BÖLGESİ'NDE
OTOMOTİV VE YAN
SANAYİNİN
BUGÜNKÜ
DURUMU VE
GELECEĞİ"
Ege
Bölgesi'nin
Otomotiv
Sanayiinde
önemi
artmaktadır
Sayfa 6

BİLİM-TEKNİK
**İşte Ege'nin
Geleceği!**
Sayfa 9

AHMET ARIF'I
YİTİRDİK
**Üşüyorum,
kapama
gözlerini!**
Sayfa 10

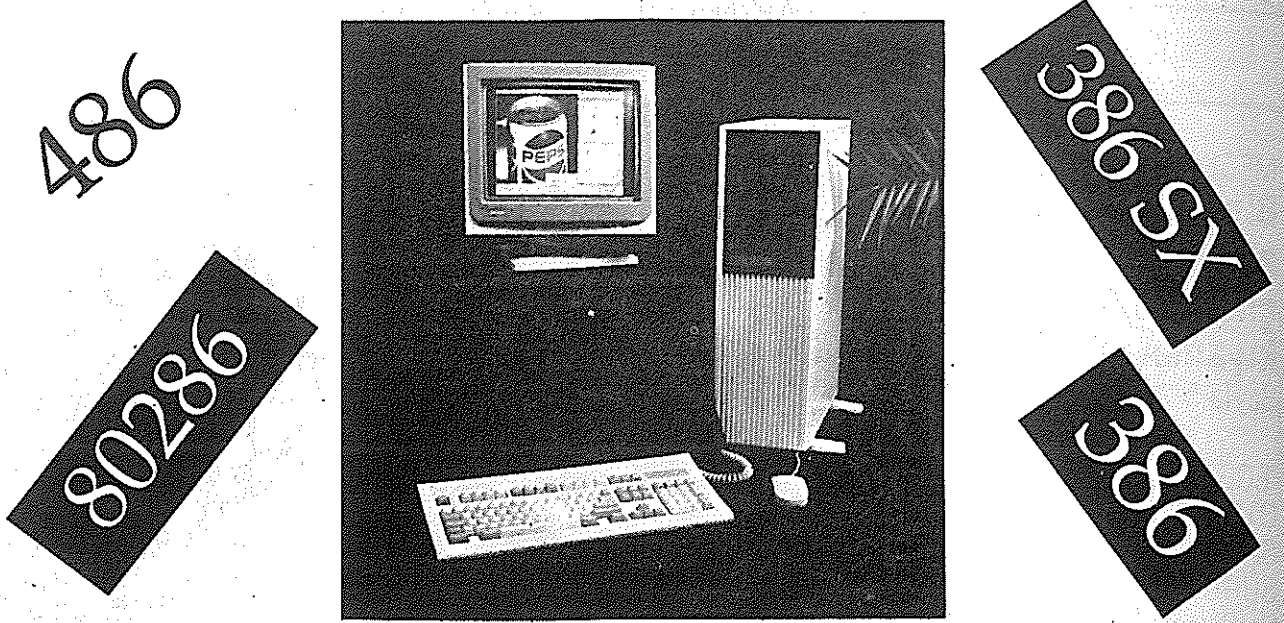

DEVLETİMİZ NANCIN YİTİ

**Memur maaş zammı:
Üretenlere saygıyla asla
bağdaşmayan yeni bir adaletsizlik!**

UNI RON

BİLGİSAYAR MI ALMAK İSTİYORSUNUZ! BİZ HAZIRIZ.
DESTEK Mİ ARIYORSUNUZ! BİZİ ODANIZA SORUNUZ.
KALİTE Mİ ARIYORSUNUZ! TÜRKİYE ÇAPINDA 3.500 KULLANICIYA SORUNUZ.

TÜRKİYE DİSTRİBÜTÖRÜ TEOS DONANIM ve YAZILIM SAN. ve TİC.LTD.ŞTİ.

Atatürk Bulvarı 374 A/3
İZMİR / TÜRKİYE
Tel: (51) 63 20 52 - 63 18 44
Fax: (51) 63 04 47

	U3700	U3900	U4900	U4200	U6900	U6800	U6300	U7000	U7400
İşlemci	80286-12	80286-16	386SX-16	386SX-20	386-25	386-25	386-33	80486-25	80486-25
Speed (Hz)	16	21	21	31.4	34	34	45	114	114
Ana Bellek	1 MB	1 MB	2 MB	2 MB	2 MB	2 MB	2 MB	2 MB	2 MB
AnaKartta Max.Bellek	4 MB	4 MB	8 MB	8 MB	8 MB	16 MB	16 MB	8 MB	16 MB
EMS Desteği	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Cache Bellek	-	-	-	-	-	32 KB	32 KB	-	64
MAX Cache Bellek	-	-	-	-	-	64 KB	128 KB	-	256
Güç Katı	200W	200W	200W	200W	200W	200W	200W	200W	200W
Coprocessor(Seçenek)	80287	80287	80387SX	80387SX	80387	80387	80387	Üzerinde	Üzerinde

bülten

TEMMUZ-AĞUSTOS 1991
Yıl: 5 Sayı: 30

MMO İzmir Şubesi Adına Sahibi:
Turhan TUNA

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Fasih KUTLUAY

Yayın Kurulu:
Tansel TÜRKMEN
A.Rıza KAT
Doğan ALBAYRAK
Çiçek ER
Çınar YENİ
Özcan AVCI
A.Doğan COŞKUN

Baskı:
ALTINDAĞ MATBAASI

Yönetim Yeri:
Ali Çetinkaya Bulvarı No: 12/1
Alsancak / İZMİR
Tel: 22 08 11 - 21 74 68
Fax: 22 60 39

Baskı sayısı:
4500

Gönderilen yazıların
yayınlanıp yayınlanmamasına,
TMMOB Makina Mühendisleri
Odası İzmir Şubesi Yönetim
Kurulu karar verir.

Yayın Kurulu gönderilen
yazılar üzerinde gerekli
düzeltmeyi yapmaya yetkilidir.
Yayımlanan yazılardaki
sorumluluk yazarlarına, ilan ve
reklamlardaki sorumluluk ilanı
veren kişi ve/veya kuruluşa aittir.

Bültene gönderilen çeviri
yazıların kaynağı mutlaka belirtilir.
Gönderilen yazılar, yazarlarına
geri verilmez.

1991 YILI REKLAM BEDELLERİ
Arka Kapak 1.000.000.-TL
İç Kapaklar 800.000.-TL
İç sayfalar
Tam Sayfa 600.000.-TL
1/2 Sayfa 330.000.-TL
1/4 Sayfa 180.000.-TL
Fiyatlara KDV eklenir.

Kapak Fotoğrafi
Ömit OTAN

"ÜCRETLER KAR, PİYASA GÜNEŞ" OLUNCA !..

Her yıl olduğu gibi, bu yıl da Temmuz ayının en önemli gündemi çalışanların ücretlerine yapılacak zam oldu. Önceki yıllardan farklı olarak bu dönemde yapılan hükümet değişikliği toplumda farklı beklentilerin doğmasına yol açtı.

Yeni kurulan bu hükümetin, "seçim hükümeti" olarak da adlandırılması bu beklentileri daha da güçlendirdi. Ne var ki kamu çalışanlarının ücretlerine yapılan zammın oranı, yeni hükümetin çalışanlar yönünden umut alamayacağını ortaya çıkardı.

TMMOB Başkanı Teoman ALP TÜRK 8.7.1991 günü yaptığı açıklamasında;

"Yapılan zamları yüksek, hatta normal diye nitelendirmek olanaksızdır. Ücret ve maaşları arttırmak tek başına yeterli değildir. Çünkü yıllardır uygulanan serbest piyasa ekonomisinde ücretler kar, piyasa güneş olmuştur. Bu önlenemediği sürece, yapılan artışların bir anlamı yoktur" diyerek zamlara ilişkin mühendis ve mimarların tepkilerini dile getirdi.

Yine yoğun olarak mühendis ve mimarların yeraldığı, sayıları 250 bine varan sözleşmeli kesimde 91 yılının 1. yarısında uygulanan ücretlerin, 91 yılının 2. yarısı için de uygulanmak istenmesi suskunluk ve öfke yarattı.

Kamuda çalışan sendikali işçiler ise, özgün eylemlilikleri sonucunda 1 yıl için %140'a varan oranda bir zam almışlardır. 24 Ocak Kararları'nın yılmaz savunucusunu kızdıran bu zammı reel ücretlerle karşılaştırdığımızda, hiç de yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca, durumu GSMH açısından değerlendirdiğimizde; işçi ve memurların 1980 yılında GSMH'dan aldığı %28 oranındaki payın, 1990 yılında %14'e düşmesi, Anayasanın 49.maddesinde belirtilen ve devlete verilen, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek için gerekli tedbirleri alma görevinin, hükümetlerce yerine getirilmediğini işçi ve memurların giderek yoksullaştırıldığını açıkça ortaya koymaktadır.

Bu arada 2.yılın zam oranlarının düşük tutulması ve ülkemizde uygulanması kararlaştırılan yüksek enflasyon politikası sonucu ücretlerin eriyeceği şimdiden söylenebilir. Bu sırada siyasal iktidarın yasa hükmündeki kararnamelele kamu işyerlerinde uygulamaya sokacağı "yeni çalışma rejimi ve tasarruf önlemleri"yle alınan zamların da önemini yitireceği açıkça görülmektedir.

Ekonomi kurmaylarınca yapılan hesaplamalara göre kamu finansmanına, memur maaşlarındaki düzenleme ile 7.7 trilyon Toplu İş Sözleşmesiyle 12 trilyon TL. ek yük gelmiştir. Bu ek yükün 33 trilyon TL olarak öngörülen 1991 yılı bütçe açığını 50 trilyon TL'ye çıkaracağı varsayılıyor. 1991 yılı sonu itibarıyla GSMH'nın %10'unu aşan bütçe açığının iç ve dış borçlanma, KİT ürünlerine yapılacak zamlar ve karşılıksız para basılarak karşılanacağı söyleniyor. Bunun doğal sonucu olarak da, yıl sonunda enflasyonun üç haneli rakamlara çıkması bekleniyor. Bazı çevrelerce yapılacak açıklama ise hazır;

"Enflasyonun yükselmesinin nedeni işçi ve memura yapılan zam"

Oysa son 10 yılda ücretli kesimin ulusal gelirden aldığı pay %30'lardan %15'in altına düşerken, ücretliler toplam gelir vergisinin %60'ını öder hale gelmiştir. Bu durum ücretli çalışanların vergi yükü altında ezildiğini göstermektedir

Ülkemizde bütün örgütlü yapıların yoğun bir baskıyla karşılaşması, sendikaların görevlerini yapamaz hale getirilmesi, işten çıkarmaların yaygınlaşması sendikalaşmak isteyen kamu çalışanlarının polisiye yöntemlerle engellenmek istenmesi, ülkemizde demokrasinin geldiği noktayı göstermektedir.

Unutmayalımki demokrasinin ölçüsü düşünce ve örgütlenme özgürlüğüdür. Öyleyse, demokratikleşme sürecini hızlandırmak için örgütlülüğümüzü güçlendirelim.

TMMOB Başkanı Teoman Alptürk: Üretenlere saygıyla asla bağdaşmayan yeni bir adaletsizlik!

TMMOB Başkanı Teoman Alptürk memur maaş zammı üzerine 8 Temmuz günü yaptığı açıklamada, "Yeni hükümetten, eski icraat ve üretenlere saygıyla asla bağdaşmayan yeni bir adaletsizlik ortaya konmuştur" dedi.

Alptürk'ün açıklaması şöyle ;

Önemli olan zam oranları değil, uygulanan ücret politikasının ardındaki temel yaklaşım ve anlayışlardır.

Bize göre üç önemli nokta öne çıkmaktadır.

1- Bu hükümetin açıkladığı programında -ne söylenirse söylenin- sanayileşme yoktur ve olamaz.

Çünkü, teknik elemanlarına, mühendislerine-mimarlarına çağdaş bir yaşam düzeyini çok gören, bunu sağlamayan hiç bir ülke sanayileşme yolunda ileri adımlar atamaz, geri kalmışlık zincirini kıramaz.

2- Ücret politikasında, ordu mensupları ile emniyet güçlerinin hoş tutulması kaygısı açıkça belirlenmektedir. Anlaşıl-mayan aynı kaygunun toplumun, üretici güçlerinden neden esirgendiğidir.

Belirtmek gerekir, eğer ülkemiz demok-rasisinin sivilleştirilmesi ve kesintisiz sürdürülmesi, toplumumuzun tüm üretici güçlerinden bağımsız bir olgu olarak gör-ülüyorsa, bu sadece görenlerin 'yanıl-gı'sı değil, ülkemiz demokrasisinin de hastalığı olur.

Çünkü demokrasiyi yaşatacak olan kendi gelenekleri, kurumları ve kuralları ile kurullarıdır. Toplumun kendisini oluşturan kesimleri arasında yaratılan yapay-haksız ayrıcalık ve adaletsizliklerin demokrasinin tam anlamıyla yerleşmesine hiç bir yararı olmadığı ve olamayacağı kesindir.

3- Bir yandan kamu çalışanları arasın-daki dengesizliklerin giderilmesinin amaç-landığı belirtilirken, öte yandan yeni hükü-metten, lojman tazminatı uygulamasıyla yeni bir dengesizlik daniskası ortaya konmaktadır.

"Lojman tazminatı" yerine, ayrımsız tüm kamu çalışanlarına "kira yardımı" sağlan-madıkça, yeni hükümet, yol açtığı bu dengesiz-liğin getireceği haksızlıklardan kendisini kur-taramaz ve üretenlere saygının gereğini as-

Teknik personelini önemsemeyen bir ülkenin sanayileşmesini başarıyla tamamlaması olası değildir.

la yerine getiremez.

TMMOB Başkanı Teoman ALPTÜRK 9 Temmuz günü yaptığı açıklamada da, "açık-lanan zam, beklentileri ve birliğimizin taleplerini karşılamaktan uzaktır. Teknik personelini önemsemeyen bir ülkenin sanayileşmesini başarıyla tamamlaması olası değildir. Bu nedenle kamu çalışanı mühendislerin-mimarların ekonomik hakları 657 sayılı yasadan ayrı bir statüyle düzen-lenmelidir" dedi.

ALPTÜRK'ün açıklaması şöyle :

Yapılan zamları yüksek hatta normal di-ye nitelendirmek olanaksızdır. Ücret ve ma-aşları arttırmak tek başına yeterli değildir. Çünkü yıllardır uygulanan serbest piyasa ekonomisinde "ücretler kar, piyasa zamları güneş" olmuştur. Bu önlenemediği sürece yapılan artışların bir anlamı yoktur.

Yılbaşında da aynı yöntem uygulanmış-tır. Piyasa zamları bekletlenmiş, ücret artış-larından sonra yarı bırakılmıştır. Memur maaş artışlarının ardında piyasa zamları yağmur gibi gelmiş, ilk bir ay içinde yapılan ücret zamları eriyip gitmiştir. Yılbaşından bu yana pekçok maddede zam otomatikçe bağlan-mıştır. Elektrik, şeker, çay, çimento, demir-çelik ürünleri vb. mallara yapılan zamlar ya-şamı altüst etmiş, sabit ve dar gelirli yok-sulluk çizgisinin de altında yaşam savaş-ı vermeye mahkum edilmiştir. Tekrar aynı uy-gulama olacaksa -ki olacak gibi görünüyor-yapılan zamların bir yararı olmayacaktır.

Bu ücret ve maaş artışları son on yılın kayıplarını telafi edemeyecektir. On yılın ka-

yıplarını kapatmak için kaynak yaratılmalıdır.

Kaynak yaratılması için ülkemizdeki üre-timin artırılması, vergi adaletinin sağlanması, plansız ve ölü yatırımlarla kaynak israfından kaçınılması gerekmektedir.

Ayrıcı ücret yelpazesinde bir denge, bir adaletli dağılım mutlaka sağlanmalıdır. Yok-sa yelpazedeki bazı sınıfların lehine iyileş-tirile sağlamak ne yeterli ne de haklı olur. Hatta avantaj sağlanan kesimler yönetimde olan iktidarın niteliğini gösterir de denebilir.

Ordu mensupları ve güvenlik güçlerin-den esirgenmeyen duyarlılık, bu kesimleri hoşnutma kaygısını karşılar görünmektedir.

Ücret tesbitinde "eşit işe eşit ücret", "bil-gi, yetenek ve tecrübeye göre ücret" ilkeleri-ne dikkat edilmelidir. Ne yazık ki ülkemizde bu ilkeler çoğu zaman gözden kaçırılmakta-dır. Örneğin eğitimcilerini ihmal eden bir ül-kenin geleceği tehlikeye atılıyor demektir. Aynı şekilde teknik personeli yeterli ücret alamayan bir ülkede sanayileşme ve imar hizmetlerine önem verildiği söylenemez.

Bu konuda mühendis ve mimarlar için TMMOB (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) olarak yaptığımız uyarıların dikkate alınmadığını görmek bizleri tedirgin etmiş, endişelendirmiştir.

Sanayi ve imar hizmetlerinin temel dire-ği teknik elemanların ihmal edildiği bir top-lumda üretimin artması dolayısıyla kalkınma da olanaksızdır. Üretimin yeterli düzeyde sağlanmaması da kaynak bulmada elbette yönetimleri zora sokacaktır. Üretimin arttırıl-ması, ekonomik açıdan çalışanların tatmin edilmesiyle sağlanabilir.

Yalnızca ücretlerde adil ve hakça bir da-ğılımın yeterli olmayacağı açıktır. Aynı za-manda gelir vergisi alanında da iyileştirme-ler yapılmalıdır. Bu alanda son düzenleme-lerde de bir iyileştirme getirilmemiştir. Dar ve sabit gelirli hem vergilerini peşin, hem de diğer sektörlerde daha çok ödemek-tedir. Peşin ödemenin karşılığı olarak ücretli-lere vergi indirim sağlanmalı, vergi iadele-rinde gerçeğe ve etkin bir iyileştirme yapıl-malıdır. Temmuz 1991 maaş ve ücret artış-ları yeterli olmamıştır. Bu bakımdan ;

1. Geçmiş dönemlerin (son on yılın) ka-yıplarını telafi programı açıklamalı ve zaman geçirilmeden uygulanmalıdır.

2. Personel istihdamına ve ücretlendiril-mesine ilişkin mevcut durumu iyileştirici de-ğişiklikler yapılmalıdır.

3. Emeklilikte ücretlerin tümü gözönün-de bulundurulmalı, mevcut durum düzeltil-melidir.

4. Sendikal örgütlenmenin önündeki en-geller kaldırılmalıdır.

5. Teknik elemanların özlük, ekonomik, ve demokratik haklarınının 657 dışında ayrı bir statüyle düzenlenmesi mutlaka sağlanmalı-dir.

Bindik bir asansöre Çıkıyoruz kıyamete!

**MMO İzmir Şubesi'nin EMO İzmir Şubesi ile
ortaklaşa yaptığı asansör denetimlerinin sonucu:
441 asansörden yalnızca 9'u eksiksiz!**

Allah göstermesin asansöre bindiğinizde başınıza neler geleceğini kimse bilemez! Olmaz olmaz demeyin, örneğin asansörde başınıza taş yağabilir! Beşinci kata çıkıyorum derken kendinizi yeniden giriş katında bulabilirsiniz. Kapı açılmaz, içinde kalabilirsiniz. Yardım gelene kadar bekleyin işiniz yoksa! Buna benzer sayısız asansör kazasını sayabiliriz. Bizim toplumda kazaları sayıp dökmek bir marifet olmadığına göre, asil kazaların nasıl önlenileceğine dikkat çekmek gerekiyor. Şubemiz, EMO İzmir Şubesi ile birlikte Bornova'da, belediye ilçe yapılan protokol çerçevesinde yapılan denetimler acı bir gerçeği bir kez daha gözler önüne sermiş bulunuyor: günlük hayatta oturduğumuz apartmanda bile can güvenliğinden yoksunuz.

Bilindiği gibi, 12 Mayıs 1989 tarihli ve 20164 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Asansör Yönetmeliği'nin 25. maddesi uyarınca Şubemiz ve EMO İzmir Şubesi ile Bornova Belediyesi arasında "Asansörlerin periyodik kontrolüne ilişkin" 14 Aralık 1990 tarihinde bir protokol imzalanmıştı.

Bu protokol gereğince başlatılan hazırlık çalışmalarından sonra, periyodik kontrol çalışmalarına 11 Mayıs 1991 tarihinde başlandı.

Bu çalışmalar bir yandan asansörlerde halkın can güvenliğinin sağlanması amacıyla hizmet ederken, bir yandan da meslek odaları ile belediyelerin teknik işbirliğinin ve dayanışmasının anlamlı bir örneği oluşturuyor.

Şubemiz ve EMO İzmir Şubesinin kontrol görevleriyle 8 Haziran 1991 tarihine kadar yaptıkları asansör kontrol-

larının sonucunda hazırlanan rapor Bornova Belediyesi'ne sunuldu. Ayrıca kontroller sırasında karşılaşılan önemli hata ve noksanlıklar fotoğraflarla saptanarak bu rapora eklendi.

Raporda özetle şu noktaların altı çiziliyor:

"...Bu bilgilere göre, kontrol edilen 441 asansör içerisinde sadece 9 asansörün hiç bir eksikliğinin olmaması konunun önemini göstermektedir.

Yine rapor formunda yeralan maddeler can güvenliği yönünden ele alındığında, önem derecesine göre, eksiklikleri saptanan asansörleri sayısal olarak şöyle sıralayabiliriz:

Uygun olmayan asansör sayısı	Oran %
1. Paraşüt sistemi	108 24
2. Sınır kesiciler	107 24
3. İç kumanda butonları	170 40
4. Kapı kilitleri	87 20
5. Tamponlar	316 72
6. Kapı camları	25 6
7. Kabin altı	145 33
8. Fiş prizler	92 21
9. Kabinin seyir halindeki durumu	102 23
10. Kumanda panosu	164 37
11. Kat seçici sistem	49 11
12. Karşı ağırlık dengesi	77 17

Kontrol edilen asansör sayısı: 441

Yukarıdaki tablo, asansörlerin bakım ve onarım firmalarınca düzenli olarak bakımlarının yapılmasına karşın, durumun ne denli ciddi olduğunu göstermektedir.

Bu eksiklikler, asansörün yapıldığı yıla bağlı olmaksızın "olmazsa olmaz" koşuluyla giderilmesi gerekenlerdir.

"Asansör Yönetmeliğinde, belirtilmesine ve Belediyece bina yöneticilerine gönderilen 2 Mayıs 1991 tarih ve 824 sayılı yazısıyla uyarılmalarına ve bina yöneticilerinin rapor ile saptanan eksikliklerin giderilmesinden sorumlu olmasına karşın, önemli sayıda bina yöneticisi raporları bile almamıştır."

"8 Haziran 1991 tarihindeki duruma göre, kontrol edilen 441 adet asansörden sadece 100 adet asansöre ilişkin rapor bina yöneticilerince alınmıştır."

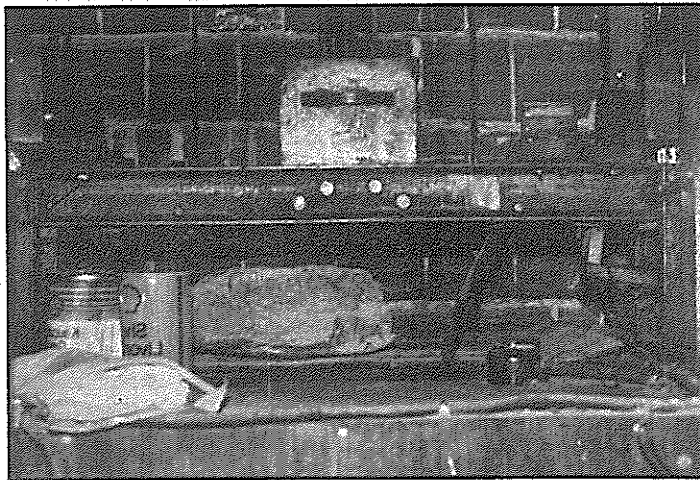
"Raporları alınmayan 390 binanın ad ve adresleri ile, kontrolüne izin verilmeyen 27 binanın ad ve adresleri Belediye'ye verilmiştir."

Can güvenliği yönünden son derece önemli olan asansörlerin sağlıklı çalışması konusunda, gerek bina yöneticilerinin gerekse binada oturan kişilerin yeterince bilgilerinin olmadığı ve bu konuda Odaların ve Belediyelerin işbirliğinin gerçekliğini bir kez daha öne çıkaracağına inanıyoruz.

Kontrollar sırasında Ege Asansör Sanayicileri Derneği tarafından apartman yöneticilerine gönderilen yazıda, özetle "EMO ve MMO'ya kontrol yaptırmayın. Amaçları kontrol değil, maddi olanak yaratmaktır. Ayrıca bu kuruluşların oluşturduğu teknik heyetteki kişiler uzman değildir. Odaların yaptığı kontrollerin bir fayda sağlamadığı görülmüştür" deniyor.

Oysa yapılan kontrol sonucunda elde edilen bilgiler, konunun hiç de hafife alınacak nitelikte olmadığını göstermektedir. Kontroller hata ve noksanları açıkça gözler önüne sermektedir. Kontroller üzerine bir şey söylemek ille de gerekiyorsa, bu; kamuoyunun böylesine ciddi bir konuda uyarılması, bilinçlendirilmesi hakkında olmalıdır. Çünkü yurttaşlarımız içinde oturdukları apartmanda her gün nasıl bir tehlikeyle içiçe yaşadıklarının bile çoğu zaman farkında değildir. Bu duyarsızlık, bina yöneticilerini de yeterli önlemleri almaktan alıkoymaktadır. Apartman yöneticileri çoğunlukla ya konunun öneminin farkında değil, ya da Yönetmeliği bilmiyorlar.

"Bir müsibet bin nasihate yeğdir" sözü toplumumuzda yaygın bir anlayış biçimidir. Çağdaş bir toplum oluşturmak istiyorsak bu anlayış biçimini değiştirmek zorundayız. İşte bu nedenle Odamızın ve Bornova Belediyesi'nin işbirliği ile yaşama geçirilen kontroller konusunda Bornova'da oturan üyelerimizin de özel çabasına ihtiyaç vardır. Üyelerimizi, Odalarımızın uzman mühendisleriyle topluma yönelik yaptığı bu çalışmayı, buldukları binadaki yönetici ve dostlarına ulaştırmaya, uyarıcı olmaya ve denetim konusunda bilgilendirmeye çağırıyoruz.

**Üzerine taş
yığılmış bir
asansör.
Dikkat,
asansörde
bile
başınıza
taş
yağabilir!**

"EGE BÖLGESİ'NDE OTOMOTİV VE YAN SANAYİNİN BUGÜNKÜ DURUMU VE GELECEĞİ"

Ege Bölgesi'nin Otomotiv Sanayiinde önemi artmaktadır

Şubemizin Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) ile birlikte düzenlediği "Ege Bölgesi'nde Otomotiv ve Yan Sanayiinin Bugünkü Durumu ve Geleceği" konulu panel, 3 Haziran 1991 günü yapılmış ve biz de geçen sayımızda panelle ilgili geniş bilgi vereceğimizi duyurmuştuk.

Bu sayımızda sizlere, panele konuşmacı olarak katılan BMC Sanayi ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürü M.Erol SENCER, CEVHER Makina Sanayi A.Ş. Genel Müdürü Şener MUTER, DPT Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanlığı Makina Sanayi Grup Başkanı Tuncay KOCAMAN, EBSO Temsilcisi Cevdet NAZLI, MMO Temsilcisi DEÜ Denizli Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa DEMİRSOY'un görüşlerini özetleyerek sunuyoruz.

"Bu Panelimiz, Sanayi Kongresi kapsamında bir çalışmadır."

Turhan TUNA

MMO İzmir Şube Başkanı

Panelde açılış konuşmasını yapan, MMO İzmir Şube Başkanı Turhan TUNA, Makina Mühendisleri Odası bünyesinde altı mühendislik dalının örgütlenmesine dikkat çekerek şunları söyledi:

"1972 yılından beri Odamızın Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği "TMMOB" adına düzenlediği Sanayi Kongreleri, de bu çalışmalarının somut birer örneğidir. Bu yıl, 9-13 Aralık 1991 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenecek '91 Sanayi Kongresi'nde geçen yılların bilgi ve deney birikimleri dikkate alınarak sanayinin genel sorunları ve çözümleri yanında sektörlerin ayrı ayrı irdelenerek onlardan teknoloji, istihdam, piyasa, iç pazar - dış pazar ve ihracat sorunları, gibi değişik sorunları tartışılarak ve sektör raporları haline dönüştürülerek Sanayi Kongresi'ne taşınacaktır. Yine bu çalışmalar içinde, sektör çalışması olarak Bursa Şubemiz 3.Otomotiv Ve Yan Sanayii

konusunda 12-14 Kasım tarihlerinde Bursa'da Otel Almira'da yapılacak bir sempozyum düzenlemiştir. Bu panelimiz, sempozyum çalışmalarına, Sanayi Kongresi çalışması kapsamında bir katkıdır."

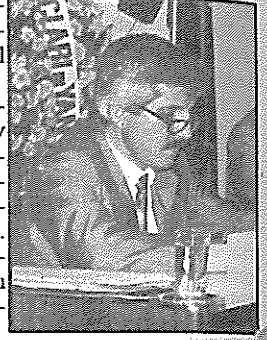
Turhan TUNA konuşmasında daha sonra İspanya'da otomotiv sanayiinin gelişmesinden örnekler vererek şunları vurguladı: "Ülkemizde bu sürecin daha değişik izlendiğini, 20 yi aşkın montaj firmasına üretim ve kaynakların dağıtıldığını ve sonuçta uzun bir zaman içinde sağlanan gümrük destekleriyle, korumasıyla yürütülmesine rağmen belli sonuçların, başarıların istenilen düzeyde elde edilemediğini gördük. Fakat bugün elde ettiklerimizin yarına daha açık ve uluslararası pazarlarda başarı kazanmayı amaçlayan politikaların oluşturulması sürecini yaşıyoruz. Geçmişin yanlışları, eksikleri bizler için tekrarlanmamak konusunda bir ders ve uyarı niteliğinde olmalı. Bundan sonraki süreçte ise bu çalışmaların artık ülkemizde de dünya ile bütünleşen bir ekonomik süreçte sınırların rekabet için bir sınır olmadığını, küresel ekonomide teslim temeli üzerinde yükseltilen, teknolojiyi bilinçli olarak kullandırabilen sanayiimizin, oto yan sanayiimizin, otomotiv sanayiimizin gelişmesinin yollarını, yöntemlerini, politikalarını bu tartışmalar içinde oluşturmalı ve Türkiye'yi yönetenlere de bu bilgileri, uyarıları iletmeliyiz."

"Kaliteli hammadde, gelişmiş yan sanayii ve uluslararası bağlantısı Ege Bölgesi'ni uluslararası otomotiv firmaları için cazip hale getirmektedir."

M.Erol SENCER

BMC Sanayii ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürü

BMC sanayii ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürü M.Erol SENCER otomotiv sanayii açısından Ege Bölgesi'nin önemi değindi. Sencer konuşmasında şu noktaların altını çizdi:

"BMC, 1964 yılında, % 26 yabancı sermaye payı ile İzmir'de kuruldu. Giderek entegre bir tesis haline dönüşen BMC, Ege Bölgesi'nde otomotiv yan sanayiinin de kurulmasına neden oldu. Bu da yüksek kaliteli metal ürün gereksinimini doğurdu. Böylece bölgede ağır metal sanayiindeki gelişmeler gerçekleşti.

Ege Bölgesi'nde gelişmiş bir yan sanayiinin bulunması otomotiv yatırımlarının bu bölgeye kaymasına neden olmuştur. Mevcut yatırımların yanısıra dünya çapındaki kuruluşların da Ege Bölgesi'ne yatırım yapmaları söz konusudur. General Motors'un yatırımından sonra Peugeot - Citroen da Ege Bölgesi'ne yatırım yapmayı düşünmektedir. Bu gelişmeler, yerleşik bir yan sanayiinin ve otomotiv için gerekli hammadde-lerin Ege Bölgesi'nde bulunmasının sonucudur.

Yakın bir zamana kadar otomotiv ve diğer sanayii yatırımları Marmara Bölgesi'nde yapılırken, Ege Bölgesi'ndeki gelişmiş yan sanayiinin farkına varılmış ve Torbalı'ya yapılan Opel fabrikası da bunun sonucu olmuştur. Büyük çaptaki yatırımlar mevcut elverişli şartlar yüzünden Ege Bölgesi'nde yoğunlaşmıştır. Ege Bölgesi, Türk Otomotiv Sanayiinde gittikçe artan bir öneme sahip olmaktadır. Yapılan yatırımlar, gelişmiş alt yapı ve ulaştırma kolaylıkları Ege Bölgesi'nin Türk Otomotiv Sanayiindeki payını gün geçtikçe artırmaktadır.

Kaliteli hammadde, gelişmiş yan sanayii ve uluslararası bağlantısı Ege bölgesi'ni uluslararası otomotiv firmaları için cazip hale getirmektedir. Ege bölgesi'nde kurulu olan BMC, bugün 2000'in üzerinde yan sanayii kuruluşu ile çalışmaktadır. Bunların % 75'i Ege Bölgesi'ndedir. Ayrıca, BMC mevcut

"EGE BÖLGESİ'NDE OTOMOTİV VE YAN SANAYİNİN BUGÜNKÜ DURUMU VE GELECEĞİ"

dökümhanesi ile otomotiv kuruluşlarına parça dökmetedir. BMC mamul madde ihracatı yanında yan mamul madde ve yedek parça ihracatı da yapmaktadır.

Otomotiv sanayiinin önem kazanması ve montajdan imalata geçilmesinin hedeflenmesi 1960'larda gündeme gelmiştir. Bugün çeşitlerinde değişen oranlarda yüksek yerli imalatın gerçekleştirildiği bir sanayi dalı özelliğini taşıyan otomotiv sanayiinde önemli gelişmeler 1960 sonrası planlı döneme dayanmaktadır.

1961 yılında Eskişehir'de motor dahil bir çok parçası yerli üretim olan araçlar üretilmiştir. Ancak, ekonomiklik, kalite, standartlık, ölççek ekonomiler gibi konular gözardı edildiği için, DPT tarafından hazırlanan raporda yerli imalatın mümkün olduğu, ancak konunun ekonomik açıdan incelenmesi gerektiği belirtilerek, optimal kapasitenin altına inilmesi halinde maliyetin artan hızla yükseldiği de ifade edilmiştir. Yine aynı raporda özel sektör girişimcilerinin uzman bir yabancı firma ile kuracağı ortaklık en iyi yol olarak gösterilmiştir."

"Artık sanayinin ulusal sınırlar içinde değerlendirilmesi ölçütü ortadan kalkmıştır."

Şener MUTER

Otomotiv Yan Sanayii Temsilcisi

Panelde Otomotiv Yan Sanayi adına konuşan Cevher Makina Sanayi Genel Müdürü Şener MUTER'in görüşleri de özetle şöyle:

"Ege Bölgesi'nin ülkemiz otomotiv ve yan sanayiinde özel bir yeri bulunmaktadır. Bölgedeki mevcut ana otomotiv firmalarına yenilerinin eklenmeye başladığı ve yan sanayi firmalarının yurtiçi ve yurtdışı ana otomotiv firmaları ile ilişkilerini geliştirmekte olduğu bu dönemde sektörün Ege Bölgesi'ndeki durumu ve geleceği ile ilgili konular önem kazanmaktadır.

Gelişmekte olan ülkelerde otomotiv ve yan sanayiinde yıllarca uygulanmakta olan ithal ikamesi ve koruma politikalarının ülke sanayiinin gelişmesinde yeterince etkili olmadığı görülmüştür. Ülkemizde serbest piyasa ekonomisine yönelik uygulamalar ile otomotiv ve yan sanayi firmaları uluslararası pazarlara açılmaktadırlar. Artık sanayinin ulusal sınırlar içinde değer-

lendirilmesi kriteri ortadan kalkmış olup, ölççek ekonomisi ve uzmanlaşma amacıyla uluslararası (global) ekonomiye entegre olma amacı ön plana çıkmış bulunmaktadır. Otomotiv ve yan sanayiinde yabancı yatırımlar, teknolojik gelişmeler ve ticari eğilimlere bağlı olarak uluslararası rekabet giderek hızlanmaktadır. Otomotiv ve yan sanayi firmaları bu etkenler karşısında yeni stratejilere ihtiyaç duymaktadırlar.

Türk otomotiv ve yan sanayi de dünya otomotiv ve yan sanayiindeki bu gelişmelerden doğal olarak etkilenmektedir. Artık ülkemizdeki ana otomotiv firmalarının üretim ekonomisi açısından kendi bünyelerindeki imalatlarını daha verimli ölççeklerde çalışan yan sanayie kaydırmaları bir zorunluluk haline gelmektedir. Türk otomotiv yan sanayi kuruluşlarının bu oluşum içinde teknoloji, kapasite ve verimlilik açısından yeni bir yapı değişikliği içinde olmaları gerekmektedir.

Ege bölgesinde yer alan otomotiv yan sanayi kuruluşlarının İstanbul ve Bursa'da yoğunlaşan otomotiv firmalarına yapmakta oldukça parça imalatına son senelerde uluslararası pazarlara ihracat da eklenmiştir.

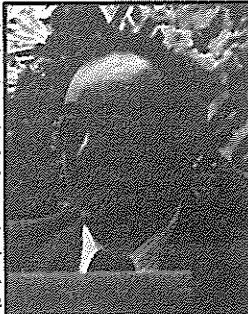
Türk otomotiv ve yan sanayiinde Ege Bölgesi otomotiv ve yan sanayinin payı % 15 civarındadır. 1990 yılı Türk otomotiv ve yan sanayinin ihracat toplamı 227 milyon dolar olup bu ihracatın 30 milyon dolara ulaşan kısmı Ege Bölgesi'ne aittir. Ege Serbest Bölgesi'nin İzmir ve çevresindeki otomotiv yan sanayiinin ihracatının gelişmesine büyük katkılar yapacağı beklenmektedir."

"Sektörde günümüz teknolojisine uygun çevre sorunu meydana getirmeyen taşıt üretimi ve işgücü eğitimi ve araştırma geliştirme faaliyetleri önem kazanacaktır."

Tuncay KOCAMAN

DPT Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanlığı Makina Sanayi Grup Başkanı

DPT Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanlığı Makina Sanayi Grup Başkanı Tuncay KOCAMAN, panelde yaptığı konuşmada özetle şu görüşleri dile getirdi:

"6. Beş Yıllık Kalkınma Planında

"BYKP" hedefler şu şekilde belirlenmiştir: Beşinci plan döneminde daralan otomotiv sanayiinin 6. plan döneminde canlanması ve yıllık ortalama %12.6 oranında artış göstermesi öngörülmektedir. Sektördeki ihracatın yıllık ortalama % 20.6 artması ve bu artış içinde yan sanayii ürünlerin de ağırlığının devam etmesi öngörülmüştür. Sektör üretiminin talepteki artış ve ihracattaki gelişmelerle uyumlu olarak yılda ortalama % 13 artacağı kabul edilmiştir. Sektöre ait ithalatın da yıllık ortalama % 13.5 artması beklenmektedir.

Sektörde günümüz teknolojisine uygun çevre sorunu meydana getirmeyen taşıt üretimi ve işgücü eğitimi ve araştırma geliştirme faaliyetleri önem kazanacaktır. Başta yan sanayi olmak üzere tüm otomotiv sanayiinde ekonomik ölççekli kuruluşlar teşekkül ettirilmesi ve araştırma-geliştirme çalışmalarına önem verilmesi esas alınacaktır. Transfer edilecek teknolojilerin özümsemesi ve geliştirilmesi çalışmalarına ağırlık verilecektir.

Görüldüğü gibi 6.BYKP dönemi talepte 12.6'lık bir artış, ihracatta 20.6'lık bir artış, üretimde ise % 13 oranında bir artış öngörmektedir. Bu oranlar oldukça iddialı bir oran sayılabilir. Çünkü 6.planın içerisinde yeralan en yüksek oranlardan bir kaçıdır. Bu plan hedeflerine uygun yatırımların olması tabiidir. Bu yatırımı özel sektör yapacaktır. Özel sektörün yatırım yapabilmesi için de devletin bir takım teşvik tedbirlerine başvurması gerekiyor.

Türkiye'de 6.BYKP döneminin ilk yılı olan 1990 yılının dördüncü ayında bir dizi tedbir aldık. Bu tedbirler otomotiv ana sanayiinin ve yan sanayiinin özel önem taşıyan sektörler arasına alınması, dolayısıyla bir vergi muafiyeti olan yatırım indiriminin % 100'e çıkartılmasını ve bunun yanında kaynak kullanımı destekleme primi dediğimiz nakit teşviklerin bu sektör için artırılmasını, ana sektör için % 25, yan sanayii için %35 olarak belirlenmesini öngörüştük.

Bu teşvik tedbirlerinden sonra, yani 1990 yılının nisan ayından evvelki ve sonraki yatırım taleplerine göz attığımızda karşımıza şöyle bir tabylo çıkıyor: İlk vereceğim rakamlar 1989 yılının ilk ayı ile 1990 yılının ilk dört ayını, yani 16 aylık bir dönemi kapsamaktadır. Bu dönemde ana sanayici teşvik uygulama başkanlığından ve yabancı sermaye başkanlığından toplam üç adet teşvik belgesi talep etmiş ve bunların parasal değeri sabit fiyatlarla 206 milyar lira olmuştur.

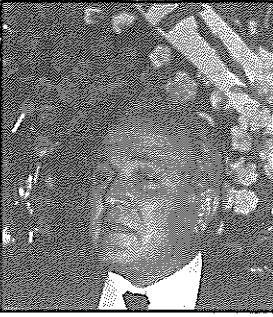
"Bölgemizdeki taşıt ve yan sanayinin gelişiminde öncelikle nihai tüketim mali üreten ana

"EGE BÖLGESİ'NDE OTOMOTİV VE YAN SANAYİNİN BUGÜNKÜ DURUMU VE GELECEĞİ"

sanayilerin kurularak gelişmeleri mutlaka önem taşımaktadır."

Cevdet NAZLI / EBSO Temsilcisi

Türkiye'de önceleri bir montaj sanayii olarak başlayan otomotiv sanayii gelişen yan sanayilerin de etkisiyle yerli katkı oranlarını %100 lere yaklaşan düzeylere çıkarabilmiştir.

Bölgemizde otomotiv sanayinin gelişmesinde 1964 yılında kurulan BMC'nin büyük katkıları bulunmaktadır. BMC'nin kuruluşundan bu yana geçen 27 yıllık sürede bölgemizdeki irili ufaklı tamirhanelerin ve küçük parçacıların gelişerek sadece bölge ihtiyaçlarıyla sınırlı kalmayan bir yan sanayii oluşturduğu görülmektedir. Bu gelişmede yurtdışında çalışanların işçi permileriyle getirilen tezgahların da belirli bir katkısı olmuş, geçen zamanla belirli bir kalite ve teknoloji seviyesine ulaşılmıştır.

1990 yılında Türkiye'de üretilen 16 671 kamyonun 3 749 u, 10 560 kamyonetten 3 477 si, 1689 otobüsten 7 si, 8105 minibüsten 626'sı, toplam 239 867 aracın 7 859 u BMC tarafından üretilmiştir. Bu firmanın otomotiv sanayi içindeki genel payı % 3, kamyon %37, kamyonette %33, minibüste %8 dir.

1989 yılı verilerine göre; 25 kişiden fazla işçi çalıştıran ve bölge imalat sanayinde faaliyet gösteren taşıt sanayi firmalarının %37 si 25-49 işçi çalıştıran küçük işletmeler, 38'i 50-199 işçi çalıştıran orta boyutlu ve % 25'i 500 ve daha fazla istihdam sağlayan büyük işletmelerdir. Bu işletmelerin bölge imalat sanayii içindeki istihdam payı % 5 üretim ve katma değer payı % 3 tür.

1989 yılında bölge otomotiv sanayii üretimi Türkiye üretiminin % 16 sıdır.

Bölgemizdeki taşıt ve yan sanayinin gelişmesinde öncelikle nihai tüketim mali üreten ana sanayilerin kurularak gelişmeleri mutlaka önem taşımaktadır. 1990 yılında üretime başlayan General Motors Türkiye Ltd Şti'den sonra Peugeot ve Citroen tesislerinin de Bölgemizde yatırım yapması düşünülmektedir.

Halen yatırım öncesi temas ve incelemeleri sürdürülen Peugeot-Citroen yatırımları hakkında firma yetkililerince yapılan açıklamalarda Firmanın iki milyar franklık bir yatırım düşündüğü, hisse çoğunluğu ellerinde olmak üzere

Türk firmalarıyla ortaklığa gidebilecekleri ifade edilmiştir. Sözkonusu hedeflere ulaşılması halinde yapılacak yatırım Türkiye çapında önemli bir paya sahip olacaktır.

Türkiye'de otomotiv sanayinin 1960'lı yıllardan bu yana gelişimine bakıldığında yan sanayilerin önemi ortaya çıkmaktadır. Başlangıçta bir montaj sanayii olarak olarak kurulan tesisler yan sanayilerin gelişimiyle gerçek bir sanayi yapısına kavuşabilmiştir.

Bu itibarla Türk Otomotiv sanayii ve yan sanayinin bu gelişime ayak uydurabilmesi ve teknolojisi hızla gelişen bu sektörde uluslararası rekabet şansının artırılabilmesi stratejisi çerçevesinde bu sektörün gelişmesinde gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin uyguladığı teşvik ve özendirme politikalarını inceleyerek desteklenmesi gerekmektedir.

Türkiye özellikle otomobil parkı açısından Avrupa ülkeleri arasında birkaç Doğu Avrupa ülkesi hariç çok düşük seviyededir. Dünya ortalaması 1000 kişiye 78 otomobil, Türkiye'de ise 26'dır. Araç başına düşen kişi sayısı Almanya'da 2, Yunanistan'da 4,8, Türkiye'de ise 31 dir. Tüm stardalarda Avrupa'yı hedefleyen Türkiye için önmüzdeki 10 senede yıllık yaklaşık 5 milyar dolarlık bir değeri ve yan sanayiler, tamir-bakım-servis hizmetlerinde çalışacaklarla birlikte çok geniş bir istihdam alanını ifade etmektedir.

Bu nedenle Türkiye'nin otomotivde orta ve uzun vadede temel politikalarını büyük bir dikkatle saptaması, otomotiv sektörünün canlı tutulabilmesinin sağlanması için kalıcı ve akılcı önlemlerin alınarak süratle uygulama konması gerekmektedir.

"Teknolojinin en üst düzeyinde üretim yapan bu sektörde iyi eğitilmiş mühendis ve insan gücüne gereksinim vardır."

Prof. Dr. MUSTAFA DEMİRSOY
MMO Temsilcisi DEÜ Mühendislik
Fakültesi Dekanı

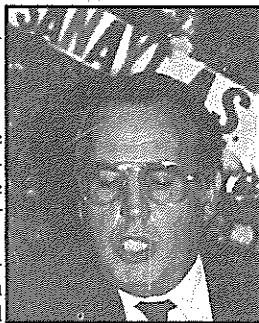
"Ülkemizde sanayi çalışmalarını 1920'lerin sonlarında başlamış ve 30'ların başlarında ise özel sektör denemeleri ile devam etmiştir. Bu yıllarda özel

sektör henüz gelişmediği için kamu kesimi etkili olmuş ve başta dokuma, gıda, demir-çelik olmak üzere çeşitli sanayi kollarında doğrudan girişimcilik

görevini üstlenmiştir. 1950'lerden sonra oldukça hızlı bir kalkınma hamlesi başlamış ve bu hamle ile bir otomotiv sanayi kurulması fikride oluşmuştur. Bu yıllarda gelişen özel sektör önce hafif tüketim mallarında 60'lardan sonra dayanıklı tüketim malları olmak üzere çeşitli sanayi kollarında ağırlık kazanmaya başlamıştır. Otomotiv sanayimiz önce montaj ile başlamış 40 yıl sonra bugün ana ve yan sanayi ile birlikte gerçek bir sanayi durumuna gelmiştir. 1960 yılında devrim otomobilin yerli katkılarla yapılmasının sektöründe bir ilincin, bir itici gücün oluşmasına büyük etkileri olmuştur. Bu yıllarda birçok fabrika montaj gayesi ile kurulmasına tepkiler büyük olmuşsa da bu sektörün gerek ekonomiye ve gerekse istihdam politikasına katkıları devletin dikkatini çekmiştir. 1964 yılında Montaj Sanayi Talimatı'nın yürürlüğe girmesi, bu sektörün şekillenmesinde büyük katkılar sağlamıştır. Öngörülen yerleştirme sorumluluğu ana sanayinin destek ve yatırımları ile yan sanayinin de oluşumunu gerçekleştirmiştir. Bugün artık ülkemizde montaj kelimesi gelişen sanayimiz ile tarihe gömülerek ekonomik yönden güçlü sayılabilecek bir itici sektör hüviyeti arz eden bir motorlu araçlar imalat sanayi ortaya çıkmıştır."

"Ege bölgesindeki mühendis ve eğitilmiş işgücü potansiyelinin otomotiv ve yan sanayi değerlendirilmesine baktığımız zaman teknolojinin en üst düzeyinde üretim yapan bu sektörde iyi eğitilmiş mühendis ve insan gücüne gereksinim vardır. Ancak bu şekilde imalatın kalitesini en üst seviyeye çıkartan bir üretime ulaşılabilir. Bu neden ile gelişmiş ülkelerin hemen hepsinde yüksek öğrenim kurumları ile sanayi kuruluşları iş birliği yapmaktadır. Ülkemizde de diğer ülkelerde olduğu gibi, bazı önemli sanayi kuruluşlarındaki uygulama imkanlarının eğitim kurumlarımızdakinden daha üstün olduğu bir gerçektir."

"Bu hususda son 5 yıllık kalkınma planında da mesleki teknik eğitime teknik eleman yetiştirilmesi yönünde büyük ağırlık verdiği görülmektedir. Ülkemizde orta eğitimde mesleki eğitim veren okulların devamı olan ve ön lisans kademesinde eğitim veren yüksekokulları bugün yurdun her tarafına yayılmasına çalışılmaktadır. Üniversitelerle bağlı bu okullar 2 yıllık bir eğitim-öğretim ile tekniker veya meslek elemanı yetiştirmektedir. Orta eğitim ile meslek eğitimi görmüş olan teknikerler ise usta-mühendis arasında bir köprü görevi üstlenmektedir. Ülkemizde planlı döneme geçildiğinden bu yana, özellikle ara insan gücünde eleman yetiştirilmesinde, planların gerisinde kalınmış ve sanayinin istediği sayıda gerekli eleman yetiştirilememiştir."

İşte Ege'nin* Geleceği!

Dr. Şükrü Ersoy

Jeoloji Mühendisliği Bölümü

Önümüzdeki jeolojik devirde Batı Anadolu bu çöküntü alanları boyunca sular altında kalacak ve kara alanı daha da küçülecektir. Bu arada Türkiye kuzey-güney eksenini boyunca genişleyecek ve Manisa, İzmir, Aydın gibi illerin üzerinde bulunduğu yeni adalar oluşacaktır.

Önümüzdeki jeolojik devirde, Batı Anadolu'nun büyük bir kısmı sular altında kalacak ve çehresi oldukça değişecektir. Aslında bu tür değişiklikler, jeolojik devirler içinde çok defa tekrarlanmıştır.

Günümüzde de devam eden kıyı çizgisi değişiminin sonuncusu, yaklaşık 22-23 milyon yıl önce Üst Oligosen Jeolojik devirleri sonunda başlamıştır. Bu devirde Yunanistan'daki dağ kuşakları ile Batı Anadolu'daki dağ kuşakları bağlantılıydı. Şimdiki konumundan oldukça farklı olan Ege denizi ise hayli küçük durumdaydı ve adaların hemen hemen hiç birisi henüz ortaya çıkmamıştı.

Ege kıyılarına şimdiki çehresini kazandıran asıl jeolojik olaylar dizisi ise 12.5 milyon yıl önce Orta Miyosen'de başladı. Jeolojilere göre bu, aynı zamanda eski tektonik (paleotektonik) dönemin bitip, yeni tektonik (neotektonik) dönemin başladığı tarihtir.

Eski tektonik dönemde, özetle Anadolu kuzey-güney sıkıştırma (kompresyonel) kuvvetlerin etkisi altında kalmış ve bunun sonucu kıvrımlı ve kırık dağ kuşakları oluşmuştur.

Günümüzde de halen hüküm süren yeni tektonik dönemin aksine, Anadolu onu genişletmeye ve uzatmaya zorlayan kabaca kuzey-güney çekme (=ekstansiyonel) kuvvetlerin etkisinde kalmıştır. Bu çekme kuvvetleri graben adını verdiğimiz iki yanındaki faylar (kırıklar) ile kopmuş dar ve uzun bir ta-

kım çöküntü alanları meydana getirmektedir. Batı Anadolu'daki Simav, Gediz, Gökova, Büyük ve Küçük Menderes grabenleri ile Ege Scarpanto buna örnek olarak verilebilirler. Bu alanlar her yıl yaklaşık 1-2 cm daha alçalmaktadır. Ege kıyılarının çok girintili, çıkıntılı olması, yine bu doğu-batı doğrultulu çöküntüler nedeniyle dir.

Ege deniz alanı ve Batı Anadolu'da halen devam etmekte olan doğu-batı doğrultulu çöküntülerin kökeni hakkında şimdiye kadar pek çok görüş ortaya atılmıştır.

Bu görüşleri açıklamadan önce, görüşlere mesnet olacak yeni tektonik öğeleri tanıyalım.

Batı Türkiye'de yeni tektonik dönem şu yapılar ile denetlenir. En kuzeyde, Kuzey Anadolu Fayı adlı aktif bir kırık yer almaktadır. Yaklaşık 1100 km. uzunluğunda, sağ yönlü yanal bir harekete sahip olan fay, batıda biri İzmit Körfezi'nden, diğeri Edremit ve Bursa dolaylarından geçen iki kolun yaklaşık olarak Bolu dolaylarında birleşmesi ile başlar. Doğuya doğru Ilgaz, Kargı, Ladik, Erbaa, Niksar, Reşadiye, Suşehri, Erzincan, Karlıova, Varto ve Bulanık'tan geçen kırık Van gölüne, oradan İran sınırına uzanır. 1939 Erzincan, 1966 Varto ve 1967 Adapazarı depremleri gibi bazı önemli jeolojik olaylar, hep bu kırık zonu üzerinde oluşmuştur.

En güneyde ise Ege Hendeği adı verilen Yunanistan'ın batısın-

daki İyon Denizi'nden, Girit ve Rodos güneyinden Güneybatı Anadolu'ya kadar uzanan, yaklaşık 200 km. uzunluğundaki bir yay biçimli yok olma (dalma-batma) kuşağı yer almaktadır. Afrika kıtası ve Akdeniz'i üzerinde taşıyan Afrika plakası, Anadolu, Ege Denizi ve Yunanistan'ın üzerinde yer aldığı Ege-Anadolu plakası altında bir kuşak boyunca dalarak yok olmaktadır. Bu dalma yaklaşık 12.5 milyon yıl önce başlamıştır. Sözü edilen bu dalma-batma kuşağı, onun kuzeyinde aktif volkanların ve kuşağa koşut çöküntülerin oluşumuna neden olmaktadır.

Kuzey Anadolu Fay Z. nu ile Ege Hendeği arasında yer alan Anadolu parçası ise batıyla doğru hareket etmektedir.

Ege Denizi ve Batı Anadolu'yu içine alan, yaklaşık 10 milyon yıldan (Tortoniyen) beri yaklaşık yüzde 50 oranında genişlemiştir.

Ege'deki gelişmenin kökeni konusunda iki farklı görüş vardır. Bunlardan birincisi Le Pichon ve Angelier (1979-1981) tarafından savunulan teze göre, Ege'deki dalma-batma olayı üstteki Ege-Anadolu plakasında gerilmelere ve dolayısıyla graben (=çöküntü alanı) ve hors (=yükselim alanı) dediğimiz yapılarla karakterize olunan blok hareketlerine neden olmaktadır.

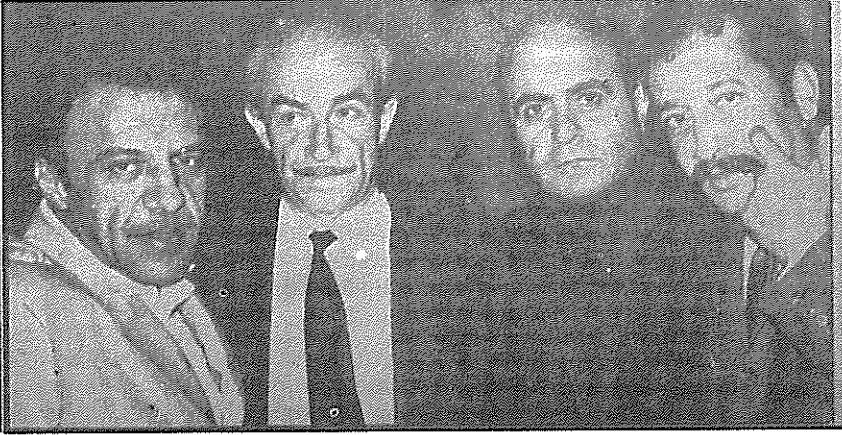
Mckenzie (1972), Toppnier (1977), Dewey ve Şengör (1979) gibi araştırmacıların savlarına göre ise Batı Anadolu'nun batıya doğru hareketi, Yunan makaslama zonu (Şengör, 1979) tarafından frenlenmektedir. Bu da doğu-batı sıkışmaya, kuzey-güney açılmaya (=genişlemeye) neden olmakta ve dolayısıyla doğu-batı uzanumlu çöküntü alanları meydana gelmektedir.

Sözü edilen bu açıklamalar ışığı altında önümüzdeki jeolojik devirde Batı Anadolu bu çöküntü alanları boyunca sular altında kalacak ve kara alanı daha da küçülecektir. Bu arada Türkiye kuzey-güney eksenini boyunca genişleyecek ve Manisa, İzmir, Aydın gibi illerin üzerinde bulunduğu yeni adalar oluşacaktır.

* Cumhuriyet gazetesinin 30 Mart 1991 tarihli Bilim Teknik ekinin 211.sayısında yayınlanmıştır.

Büyük şair Ahmet Arif'i yitirdik

ÜŞÜYORUM, KAPAMA GÖZLERİNİ!

Bir tanış Ahmed Arif'i anlatıyordu: "İzmir'in rüzgarı tatlı esen, uğultusuz akşamlarında, tüm yorgunluğumla 'imza günleri'nde görevli olarak bulundum. Bir çok tanınmış şair ve yazarı görebilme şansını da böyle yakalamışım o günlerde... Ama çoğunu sadece görebildim. Ben yorgundum, onlara kalabalıklıkla meşgul. İnce bir duvar vardı aramızda hep, merhabadan öteye geçmeyen..."

Bu duvar Ahmed Arif'çe yıkıldı yüreğimde. Öyle sıcaktı, öylesine yakın. Benden bir iz uzanıyordu sanki ve bu iz sıcak yaklaşımlar, durmaksız gülücükler yaratıyordu onda..."

Doğru bir sezinleyişti bu. Ahmed Arif'in kendini anlatan sözcüklerinden de bu sonuca ulaşılabilir.

"Şiirim hep canlı, elvan ve gürül gürül halk dilinin türküleri, ağıtları masallarıyla beslendi."

"Ben halkın mazlum,gariban bir ozanıym.Böyle olmakta yüce bir onurdur."

İşte böylesine halka yakın, böylesine insanın içindeydi Ahmed Arif ve yaşamı boyunca insan için çalıştı. Ard arda hapse girdi. Mücadelesi uğruna kattıkları hiç bir zaman kullanmadı. Şiirlerinde; hapis, zindan, kelepçe sözcükleri altındaki "acımayı" yok etti. Bu sözcüklere ilk onuru verenlerdi. Şiirleri, imgeleri yalındı, yakındı ve bir o kadar da erişilmez tek kitabının 25 kez baskı yaptırtacak denli çok sevilmesinin belki de en önemli nedeni buydu. Ahmet Arif'in şiirleri için ziddet ve gökyüzünde. Heybetle durur orda umutlar yollar size. Geride yaşam sevinci ve onuru

kalır yüreğimizde...

**Gör, nasıl yeniden yaratılırım
Namuslu, genç ellerinle
Kızlarım,
Oğullarım var gelecekte
Her biri vazgeçilmez cihan parçası
Kaç bin yıllık hasretimin koncası,
Gözlerinden,
Gözlerinden öperim.
Bir umudum sende
Anlıyor musun?**

Yaşamını ideallerine, oğluna, güzelliklere ve şiiire bırakan ve ardında bırakılmayacak, unutulmayacak şiirler yaşatan bir büyük insanı yitirdik geçen ay.

Tek bir kitapla kendini anlattı Ahmed Arif.

Yetti...
Arttı...

Birkaç dizeyle şiiri de anlattı Ahmet Arif

**"Yokluğun cehennemini öbür adıdır
Üşüyorum
Kapama gözlerini..."**

Yetti...
Arttı...

Böylesine değişlerin ardından bize düşen, aynı değişlerle noktalamaktır.

**"Varamaz elim
Ayyasına, narına can dayanmazken,
Kırar boynumu yürürüm.
Kurdun, kuşun bileceği hal değil.
Sormayın hiç
laaaaaa...."**

BAŞLARKEN

TMMOB Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ile TIYATRO ARENA arasında kurulan işbirliği sonucunda Şube etkinliklerinin gündemine tiyatro da girmiş oldu. Bülten'in bu sayısından itibaren, sanata ve özellikle tiyatroya dair pekçok konuda haber, tartışma, yorum yazılarıyla karşınızdaki olacağız.

Tiyatro grubunun üretimlerini duyurma ve paylaşma konusunda olduğu kadar gündemdeki sanatsal olayları değerlendirmeye, incelemeye ve sizleri sanata daha bir yakınlaştırmaya çalışacağız.

Tiyatro Arena

Tiyatomuz Sosyal Kültürel Etkinlikler Komisyonunun girişimi ile İzmir'de etkinliklerini sürdüren TIYATRO ARENA ile ortak çalışma esasları çerçevesinde Şubemizde tiyatro topluluğu oluşturulmuştur. Topluluk genelinde sanatsal zeldede tiyatroya ilişkin yapıların üretimlerinden geri bir çizgiye düşmeyecek bir üretime ulaşmayı hedeflemektedir.

Topluluk ülke çapında giderek yaygınlaşan kültür yozlaşmasının karşısında bu yozlaşmayla adeta organik bir bağ kuran pek çok yapılanmanın aksine çağdaş insana yakışan ve demokratik sistemler çerçevesinde örülmüş bir çalışma anlayışıyla, seçenек olma savındadır. Bu anlamda üretimlerinin tüm ülke düzeyinde yaygınlaştırılmasını, ülkemizin sanatsal gündeminde söz sahibi olmayı hedeflemektedir.

Mesleki ve demokratik kitle örgütlerinin son dönemlerdeki kültürel yozlaşmaya karşı tavırlarını belirtmeleri ve alternatif kültür politikaları üretmeleri açısından M.M.O. İzmir Şubesiyle TIYATRO ARENA arasında kurulan ilişki önem taşımaktadır. Mesleki ve demokratik kitle örgütlerinin kültürel, sosyal alanlarda daha aktif rol almasını varoluş nedenlerinden biri olarak görmekte ve bu ilişkilerin giderek yaygınlaşmasını dileriz. Ayrıca grubun çalışan sayısının artırılması ve istenilen üretim kapasitesine ulaştırılmasını sağlamak için tiyatroyla ilgilenen üyelerimizin aynı zamanda Makina, Endüstri, ve Tekstil Mühendisliği bölümü öğrencilerini çalışmaya katılmaya çağırıyoruz.

Tiyatro grubuna katılmak isteyen üyelerimizin veya öğrencilerin ayrıntılı bilgi almak için şubemiz görevlisi Kazım UMDULAR'a başvurması gerekmektedir.

TİYATRO ARENA TOPLULUĞUMUZ İLK MEYVESİNİ DİKİLİ FESTİVALİNDE VERDİ

Bu yıl 6.sı düzenlenen Uluslararası Dikili Kültür ve Sanat Festivaline 27/28 Temmuz 1991 tarihlerinde üyelerimiz ve yakınlarından oluşan 40 kişilik bir grupla izleyici olarak katıldık.

Festivalde ayrıca TİYATRO ARENA grubumuz "Küçük Şeytan" adlı çocuk oyunuyla programda yer aldı. Alp Yalvaç'ın yazdığı, Günay Toprak'ın yönettiği oyunda Günay Toprak, Alp Yalvaç, Kazım Umdular, Nevin Göncü, Nejat Özekli görev aldı.

28 Temmuz 1991 saat 19.00 da Kültür Alanı'nda sergilenen oyun yaklaşık 300 kişilik bir seyirciye başarıyla temsil edildi.

M.M.O. İzmir Şubesi ile TİYATRO ARENA arasında kurulan işbirliğinin ilk ürünü olan "Küçük Şeytan" oyununun ülke çapında geniş katılımlı demokratik bir platformda sergilenmesi, geniş kitlelerle ilişkiye geçmesi ve tanıtım açısından ilk ve önemli bir adım oldu.

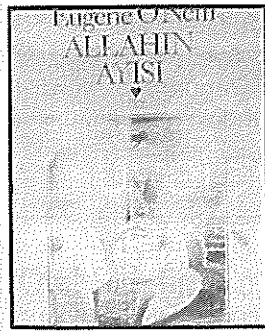

TİYATRO ARENA grubumuz "Küçük Şeytan" adlı çocuk oyunuyla kültür alanında 300 kişilik bir seyirci önünde oldukça başarılıydı

"Yetişen beyinleri kitaplarla beslemeyen uluslar yıkılmaya mahkumdurlar." OVIDIUS

Allahın Ayısı

◊ Kitabın Yazarı : Eugene O'Neill
◊ Can Yayınları

Eugene O'Neill 1936 Nobel Edebiyat Ödülü ile 1920, 1921, 1928 ve (ölümünden sonra) 1957 yılları Pulitzer Ödülleri'ni almış. Tiyatro tarihinin "en büyük Amerikan oyun yazarı"

olarak biliniyor.

Yazarın "Allahın Ayısı" adlı eseri doğayla uyumunu kaybetmiş insanın adaletsiz ve çelişkili toplum düzeni ve yaşam içindeki arayışını ele alıyor. Eser çağdaş tiyatro edebiyatının dönüm taşlarından biri olarak nitelendiriliyor.

Şubemiz Tiyatro Topluluğunda da dramaturji çalışmaları yapıldığı Allahın Ayısı oyunu Ekim ayından itibaren sahnelenmesi hedefleniyor.

Zorunlu Eğitime Hayır

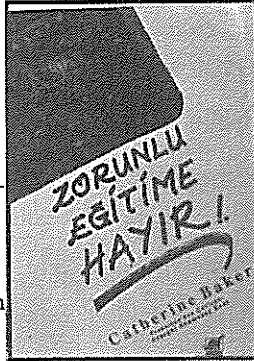
◊ Catheri Baker ◊ Fransızca Çeviri : Ayşegül Sönmezay Erol ◊ Kitabın Özgün ismi : Insoumission a l'ecole Obligatoire ◊ Ayrıntı Yayınevi
Zorunlu Eğitime Hayır, Catheri Ba-

ker'in kitabı. Ayrıntı yayımlarında yayımlandı.

Catheri Baker anne ve bir anarşist, çok sevdiği kızı Marie'yi okula yollamamış. Kızı 14 yaşına gelince ona niçin okula göndermediğini anlatmak için bu kitabı yazmış.

Catheri Baker'e göre "okul, çocukların ana-babaları çalışırken onları gözetim altına tutan, var olan sistemin işlemesi için gerekli bilgileri öğretin, rolleri dağıtan, itaati aşlayan bir kurum."

Catheri Baker böyle bir "karşı kültür" oluşturanlara "Zorunlu Eğitime Hayır" diyerek sesleniyor.

Kamber Ateş Nasılsın?

◊ Belge ◊ İHD Diyarbakır Şube yayını

İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi tarafından hazırlanmış. 12 Eylül 1980'den sonra ağırlıklı uygulanan ve gittikçe de sistemleşen işkence olaylarını anlatıyor. Ve cezaevlerini insana yaraşır bir ortama kavuşturmak, hukuk dışı ve keyfi uygulamalar karşısında aktif tavır almak, hakları en kaba bir tarzda çiğnenen tutuklular ve yakınlarıyla dayanışma içine girmek, idam cezalarının infazı ve

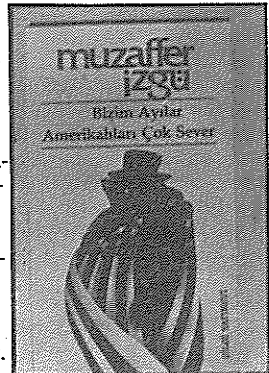
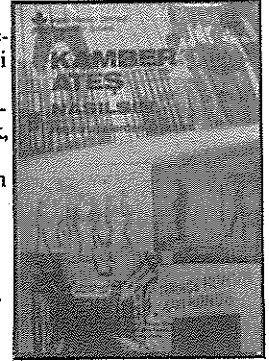
tutukluları çıldırtmayı amaçlayan hücre tipi cezaevleri konusunda duyarlılık göstermek, tüm demokratik kuruluşların ve insanın diyen herkesin ertelenemez görevleri arasındadır" diyerek giriş yapıyor.

İHD Diyarbakır Şubesi

Bizim Ayılar Amerikalıları Çok Sever

◊ Muzaffer İzgü ◊ Bilgi Yayınları

Muzaffer İzgü'nün yeni çıkan kitabı "Bizim Ayılar Amerikalıları Çok Sever". Muzaffer İzgü'nün bu kitabında birbirinden ilginç öyküler yer alıyor. İlginçliğinin yanında hem güldürüyor hem de düşündürüyor.

ŞUBE ETKİNLİKLERİMİZ

BİR YAZ GECESİ YEMEĞİ

Şubemizde her yıl yapılan ve geleneksel hale getirilen "Bir Yaz Gecesi Yemeği" 3 Ağustos 1991 Cumartesi günü Fuar GOLF RESTORANT'ta 158 kişinin katılımıyla gerçekleştirildi.

Bu geceye katılan üyelerimiz ve yakınları geç saatlere kadar hoşça vakit geçirdiler.

TEMMUZ AYINDA İŞYERLERİ ZİYARETLERİ

Şube yönetim kurulumuz Temmuz ayında bölgemizdeki bazı işyerlerini ziyaret ederek işyeri temsilcileriyle ve üyelerimizle görüştü. Ziyaret yapılan işyerleri;

ASMAŞ, EFE ENDÜSTRİ, MERLİN-GERİN, İZELTAŞ, LUCAS DİZEL, BMC, EGE ENDÜSTRİ, BATI ANADOLU, CEVHER DÖKÜM, CEVHER MAKİNA, GÖKTEPE, ÇİMENTAŞ, TEBA-GÜNKOL, ENTE-TEPAR, DSİ, TCK, ALAYBEY TERSANESİ, DESA, ENTE-MENDERES, JANTAŞ, DHMİ, ESHOT.

Kamu işyerlerinde yapılan ziyaretlerde, üyelerimiz ile memur maaşlarına yapılacak zamlar ve kamu çalışanlarının sorunları görüldü. Oda Merkezi ve TMMOB düzeyinde yapılan çalışmalar konusunda bilgi verildi.

Bu işyeri ziyaretleri sonucunda BATI ANADOLU ve GÖKTEPE A.Ş.'de oluşturulan işyeri temsilciliklerine atamalar yapıldı.

KOMİSYON ÇALIŞMALARINA ÇAĞRI

Şube Yönetim Kurulumuzun 16 Temmuz, 1991 tarihli toplantısında uzmanlık komisyonlarını çalışmalarını değerlendirdi.

Aşağıda belirtilen çeşitli nedenlerle toplanmayan komisyonların 1 Eylül, 1991 tarihine kadar yapılacak görüşmeler yoluyla 1 Eylül, 1991 tarihine kadar yeniden oluşturulması kararlaştırıldı.

Üyelerimizi, bu komisyonlarda görev alarak bilgi ve deney birikimlerini aktararak, Oda çalışmalarına katkıda bulunmaya çağırıyoruz.

- * Çevre Komisyonu
- * Mühendis ve Makina Dergisi Yayın Alt Komisyonu
- * Yerel Yönetimlerle İlişkiler Komisyonu
- * Staj Komisyonu
- * Tesisat Projesi Yapan Üyelerin Sorunlarını İzleme Komisyonu
- * Araç Projesi Yapan Üyelerimizin Sorunlarını İzleme Komisyonu
- * Atölye Sahiplerinin Sorunlarını İzleme Komisyonu

ODA DANIŞMA KURULU TOPLANDI

Oda Danışma Kurulu 13 Temmuz, 1991 tarihinde Ankara'da toplandı. Şube Örgütümüzden Şube Başkanı Turhan TUNA, Şube Sekreteri Fasih KUTLUAY, Şube Yönetim Kurulu Üyesi Emine ERCAN, Denizli İl Temsilcili Yürütme Kurulu Başkanı Gülşen GÜNGÖR, Tekstil Mühendisliği MEDAK Başkanı Güngör BAŞER ve E. M. MEDAK üyesi Serap Kılıçarslan katıldılar.

Oda örgüt birimlerinin ve Oda Merkezinin çalışmaları üzerinde karşılıklı bilgilendirme ve değerlendirmelerin yapıldığı toplantıya Diyarbakır Bölge Temsilciliği'nin katılmaması dikkat çekiciydi.

Özellikle son dönemde ülkemizin Güneydoğu Bölgesinde siyasal iktidarın uyguladığı terörün yarattığı baskı ortamında Diyarbakır Bölge Temsilciliğimiz çalışmalarını etkilediği gözönüne alınırsa, Temsilcilik yönetim kurulunun katılımıyla Danışma Kurulunda değerlendirme yapılması olanağı bulunabilirdi. Ancak bu değerlendirme yapılamadı.

Yine toplantıda Oda görüşünün oluşturulması gereken konularda eğilimler belirlendi.

Odamızın son dönem içinde

bulunduğu mali zorlukların aşılması konusunda bir hafta önce Saymanlar Toplantısında kararlaştırılan, Oda bünyesinde alınması gereken tasarruf önlemleri üzerinde örgüt birimlerinin görüşleri alındı.

ŞUBE DANIŞMA KURULU TOPLANDI

Şube Danışma Kurulu 3 Ağustos, 1991 Cumartesi günü saat 15.30'da İzmir Tabip Odası Konferans Salonunda toplandı.

Geçtiğimiz aylarda çıkarılan ve ülkemizin demokratikleşme sürecini olumsuz yönde etkileyen Terörle Mücadele Kanunu'nun meslek odalarının çalışmalarına olan etkisi, Şubemizde kurulu bulunan uzmanlık komisyonlarının daha üretken hale getirilmesi, Odamız ile TEZKOOP-İŞ Sendikası arasında sürmekte olan Toplu İş Sözleşme Görüşmeleri ve Şube çalışmalarını değerlendirildiği toplantıya Danışma Kurulu üyesi 37 üyemiz katıldı.

Söz alan üyelerimiz daha etkin bir şube örgütü için yürütülmesi konusundaki görüş, öneri ve eleştirilerini dile getirdiler.

Üyemiz Avukat
Hikmet BİLYAY
üyelerimizin mesleki
alandaki
karşılaşacakları
sorunların hukuksal
çözümünde
yardımcı olacağını
bildirmiştir.

Tel: 144 294
Adres: 847 Sok. No:
10/1 Sağlık İşhanı
Kat:3 - 303 KONAK

ŞUBE ETKİNLİKLERİMİZ

MESLEĞİNİZE
HOŞ GELDİNİZ

1990 - 1991 yılı Öğretim Döneminde DEÜ Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Makina ve Endüstri bölümünden mezun olan öğrenciler 19 Temmuz, 1991 günü üniversitede düzenlenen bir

törenle diplomalarını aldılar.

Mezuniyet törenine katılan Şube Başkanı Turhan TUNA'da bölümü ilk üç dereceyle 1,2 ve 3. bitiren öğrencilere plaket ve ödülleri verdi.

Aynı gün Şubemiz Salonunda 17.00 - 19.00 saatleri arasında törene katılan 40'ı aşkın yeni mezun mühendislere "Mesleğinize

Hoş Geldiniz" Kokteyli verdik.

Kokteylimize DEÜ Denizli Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Makina Mühendisliği Bölümü Başkanı Prof. Dr. Erkan DOKUMACI, Endüstri Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Kutlu ZORAL ve DEÜ Denizli Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa DEMİRİSOY katıldı.

Şube Başkanı Turhan Tuna törende öğrencilere ödül verirken

"Mesleğinize Hoş Geldiniz" kokteylinde bir görüntü

Otel Sandima'dan Üyelerimize Tatil Olanakları

Otel Sandima, üyelerimize hizmetlerinden (1.8.1991 -28.9.1991) tarihleri arasında indirim olanağı sunuyor.

Otel Sandima, Bodrum'a 17 km. uzaklıkta yeşil ve sakin sayılabilecek bir sahil kasabasında yer alıyor. Limandan 300 m. uzaklıkta deniz kenarında bulunan tesislere Bodrum Garajı'ndan, Yalıkavak ve Gediz minibüsleri ile ulaşmak mümkün.

ÖNERİ 1

Sabah Kahvaltısı: (En az 8 çeşit + meyve + çay, kahve)
Akşam Yemeği: (En az 10 çeşit soğuk+sıcak+tatlı veya meyve)
Sabah, akşam servisler açık büfe
1 Oda 2 kişi 90.000.- TL
ek yatak 30.000.- TL
0-3 yaş arası çocuklar ücretsizdir.

ÖNERİ 2

Sabah Kahvaltısı birinci öneridekinin aynısı, açık büfe
1 Oda 2 kişi 60.000.- TL
ek yatak 20.000.-
0-3 yaş arası çocuklar ücretsizdir.
Öğle tabildofu vardır: En az 7.500.- TL / En fazla 9.500.- TL

- ▼ PLAJ
 - ▼ YÜZME HAVUZU
 - ▼ RESTAURANT
 - ▼ TERAS BAR
 - ▼ OYUN SALONU
 - ▼ TV SALONU
- servisleri mevcut olup fiyatları da uygundur.

Not: Fiyatlara KDV dahil değildir.

Otel Sandima

Hızırbey Turistik Tesisleri

Tel: 9 (6144) 1252

Fax: 9 (61 44) 12 77

Yalıkavak / BODRUM